

**Силабус навчальної дисципліни
«ГЕНДЕРНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ
З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ»**

Галузь знань: 23 Соціальна робота
 Спеціальність: 231 Соціальна робота
 Освітньо-наукова програма: Соціальна робота (2022)
 Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий) рівень
 Курс: II
 Семестр: 3

Факультет	соціальної та психологічної освіти
Кафедра	соціальної педагогіки та соціальної роботи
Викладач(-і)	ПІБ: Войтовська Алла Іванівна Посада: викладач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи E-mail: a.i.voytovska@udpu.edu.ua
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.dls.udpu.edu.ua/course/view.php?id=11868
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента (ВК 03)
Загальний обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / години	4 / 120
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Очна (денна) форма: лекції (16 год.), практичні (24 год.), самостійна робота (40 год.), індивідуальні завдання (40 год.). Заочна форма: лекції (4 год.), практичні (4 год.), самостійна робота (56 год.), індивідуальні завдання (56 год.).
Політика дисципліни <i>(Академічна доброчесність. Відвідування занять. Креативна ініціативна здобувача вищої освіти)</i>	<p>Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Специфіка курсу здебільшого передбачає акцент на розумінні підходів і принципів, ніж запам'ятовування визначень.</p> <p>Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати Положенню про академічну доброчесність Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.</p> <p>Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу здобувач зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> – не запізнюватися на заняття; – не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку; – самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття; – конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях; – брати активну участь в освітньому процесі; – своєчасно і акуратно виконувати завдання для самостійної роботи; – включити мобільний телефон на беззвучний режим під час занять; – бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів; – участь у контрольних заходах (поточний контроль,

	<p>модульний контроль, контроль самостійної роботи; підсумковий контроль);</p> <p>– будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про академічну доброчесність Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Результатом невиконання та / або недотримання правил може бути оцінка «незадовільно» за курс.</p> <p>Високо цінується академічна доброчесність.</p> <p>Відпрацювання пропусків занять є обов'язковим і передбачає самостійне виконання завдань, які вирішувалися на занятті.</p> <p>Викладач – прихильник демократичних стосунків зі здобувачами; вважає неприпустимими в навчальній аудиторії безвідповідальність, лінь, плагіат і байдужість; всемірно заохочує ініціативність, зацікавленість, творчість, вміння і бажання працювати; цінує допитливість, гумор та креативність.</p> <p>Аспірант має можливість: додаткову кількість балів здобувач може отримати за інші (додаткові) види роботи на практичному занятті (виступ з науковою доповіддю, аналіз змісту самостійно обраного наукового джерела, підготовка матеріалів для науково-практичного заходу тощо); отримати додаткові бали (інші види робіт) за наявності результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (стажування, тренінги, участь у конференціях, семінарах та ін.). Інформація про ресурси для неформальної освіти, процедуру визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, розміщена на сайті факультету соціальної та психологічної освіти (https://cutt.ly/eZgmfnfs); визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО (шляхом академічної мобільності відповідно до договору про співпрацю, https://cutt.ly/8JzYhQJ).</p>
<p>Що будемо вивчати?</p>	<p>Сутність поняття гендеру як соціально-психологічного явища та предмет міждисциплінарного наукового пізнання; основні чинники соціалізації статі та соціально-психологічні механізми набуття гендерної ідентичності в онтогенезі людини, маскулінізації, фемінізації та андрогінізації її поведінки в контексті інклюзивної освіти; прояви традиційних та егалітарних гендерних орієнтацій в призмі інклюзії і її різних сферах людської життєдіяльності; результати порівняльних експериментальних досліджень з диференціації соціальних властивостей, науковими розробками прикладних аспектів гендеру в рамках різних мікросоціумів та етнокультур, виховних та освітніх систем; погляд на війну через гендерну лінзу.</p>
<p>Чому це треба вивчати?</p>	<p>Для володіння знаннями, практичними вміннями і навичками організації гендерної соціалізації дітей та молоді з</p>

	<p>особливими освітніми потребами; забезпечення можливості для навчання молоді з інвалідністю; підтримка та розширення можливості молоді в осмисленні гендерного суспільства, у якому вони живуть, і у взаємодії з ним; підтримка молодих людей з інвалідністю в активному й конструктивному освоєнні гендерних відносин.</p>
<p>Яких результатів можна досягнути?</p>	<p>Очікувані результати навчання:</p> <p>ДПРН 3. Здійснювати психолого-педагогічний супровід дітей та молоді в умовах інклюзивної освіти; реалізувати засоби гендерної соціалізації дітей та молоді з особливими освітніми потребами.</p> <p>Розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, загального кругозору; дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики.</p> <p>Будувати тлумачно-інтерпретаційні моделі для пояснення соціальних явищ і процесів, переосмислювати наявні та створювати нові знання та/або професійні практики у сфері соціальної роботи.</p>
<p>Як можна використати набуті знання та уміння?</p>	<p>Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:</p> <p>ДФК 3. Здатність до здійснення психолого-педагогічного супроводу дітей та молоді в умовах інклюзивної освіти; реалізації засобів гендерної соціалізації дітей та молоді з особливими освітніми потребами.</p> <p>Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері соціальної роботи, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності.</p> <p>Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, загального культурного кругозору та дотримання принципів професійної етики й академічної доброчесності.</p> <p>Здатність до побудови тлумачно-інтерпретаційних моделей для пояснення соціальних явищ і процесів, переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійних практик у сфері соціальної роботи.</p> <p>Розвинути базові soft skills: креативність, робота в команді, емоційний інтелект, взаємодія з людьми, тайм-менеджмент, саморозвиток, критичне та екологічне мислення.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Тема 1.1. Гендер як наука та навчальна дисципліна</p> <p>Тема 1.2. Гендерна соціалізація та становлення гендерної ідентичності</p> <p>Тема 1.3. Гендерні ролі та стереотипи</p> <p>Тема 1.4. Правові аспекти гендеру та інклюзії</p> <p>Тема 2.1. Гендер, інклюзія та ЗМК</p> <p>Тема 2.2. Гендерні відносини в родині осіб з особливими освітніми потребами</p> <p>Тема 2.3. Гендер і мова</p>
<p>Обов'язкові завдання</p>	<p>Науково-пошукова, творча робота, спрямована на розробку соціального інклюзивного проєкту.</p>

	<p>Теми проєктів: соціально-психологічна реабілітація вразливих категорій громадян внаслідок війни; гендерночутлива мова як ресурс подолання дискримінації; гендерні ролі та стереотипи; «гендерні лекала» зовнішнього вигляду молоді з інвалідністю; роль ЗМК у формуванні інклюзивного світогляду.</p> <p>Робити інклюзивний гендер-квест «Шлях до гармонії».</p> <p>Написання есе з позиції подолання таких стереотипів: чоловіки розумніші за жінок; справжньої дружби між чоловіками і жінками бути не може; жінки є романтичними, а чоловіки – ні; жінка за кермом – це катастрофа; чоловіки – полігамні істоти, жінки – моногамні.</p> <p>Проведення дослідження на факультеті із гендерної проблематики</p>
<p>Міждисциплінарні зв'язки</p>	<p>–</p>
<p>Інформаційне забезпечення (з репозитарію, фонду бібліотеки УДПУ та ін.)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гендерна соціалізація дітей та молоді з особливими освітніми потребами: навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад.: О. О. Кравченко, А. І. Войтовська. Умань : ЦП Компрінт, 2022. 153 с. 2. Войтовська А. І. Гендерна соціалізація студентської молоді в умовах закладу вищої освіти: інклюзивний підхід: монографія / А. І. Войтовська ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : ЦП Компрінт, 2022. 214 с. 3. Войтовська А. І., Кравченко О. О., Коляда Н. М. Центр соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів». <i>Неформальна освіта: краці практики і проєкти</i>. 2019. Вип. 2. С. 117–120. 4. Карагодіна О. Г., Семігіна Т. В. Гендерна освіта у підготовці соціальних працівників. Вінниця: Європейська наукова платформа, 2020. С. 25–37. 5. Кравченко Оксана, Войтовська Алла, Лисенко Анна, Сарнацька Аліна. Формування гендерно недискримінаційного середовища в умовах закладу вищої освіти. <i>Соціальна робота та соціальна освіта</i>. 2022. № 1 (8). С. 160–170. 6. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Гендерна соціалізація дітей та молоді з особливими освітніми потребами» (ОНП «Соціальна робота», спеціальність 231 соціальна робота): навч.-метод. посібн. / уклад.: Войтовська А. І.; Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, ф-т соц. та псих. освіти, каф. соц. педагогіки та соц. роботи. Умань : УДПУ, 2022. 31 с. 7. Семігіна Т. В., Ярошенко А. А. Гендерна компетентність соціальних працівників: науковий дискурс. <i>Tendenze attuali della moderna ricerca scientifica: der Sammlung wissenschaftlicher Arbeiten «ΛΟΓΟΣ» zu den Materialien der internationalen wissenschaftlich-praktischen Konferenz, Stuttgart, 5 Juni 2020</i>. Stuttgart: Europäische Wissenschaftsplattform, 2020. В. 2. S. 32–33. 8. Войтовська А. І. Гендерна соціалізація студентської

	<p>молоді з особливими освітніми потребами в умовах ВНЗ : дис. ...</p> <p>д-ра філ. : 231. Умань, 2020. 278 с.</p> <p>9. Войтовська А. І. Погляд на війну через гендерну лінзу. Соціально-психологічна реабілітація вразливих категорій громадян від наслідків війни : колективна монографія . [О. Д. Сафін, Н. М. Коляда та ін.] ; за заг. ред. О. О. Кравченко ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. ФОП Ямчинський О.В., 2022. С. 127–135.</p> <p>10. Гендерний паспорт Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини . МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад.: О. О. Кравченко, А. І. Войтовська. Умань: 2022. 32 с.</p> <p>11. Соціальна робота та соціальна освіта. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. URL: http://srsou.edu.ua</p> <p>Інформаційні ресурси:</p> <p>1. Електронна бібліотека Української асоціації жіночої історії. URL: http://www.womenhistory.org.ua/index.php/elektronni-resursi/16-elektronna-biblioteka</p> <p>2. Музей історії жіноцтва, жіночого і гендерного руху. URL: http://gender.at.ua</p> <p>3. Бібліотека Гендерного центру «Крона». URL: http://www.krona.org.ua/nash.html</p> <p>4. Видання Фонду Г. Бьойля. URL: http://www.ua.boell.org/web/35.html</p> <p>5. Жінки у політиці: вибори 2012. URL: http://vybory2012.wcu-network.org.ua/</p> <p>6. Гендерна мапа України. URL: http://gendermap.org.ua</p>
Поточний контроль	Поточний контроль: усний контроль (під час опитування, бесіди, доповіді, читання тексту, повідомлення на задану тему та ін.); письмовий контроль (контрольна робота/тест у письмовій формі); комбінований контроль; презентація самостійної роботи здобувача; практичний контроль (під час практичних робіт); тестовий контроль.
Підсумковий контроль	Залік

Розробник

Алла ВОЙТОВСЬКА